

NØVN

Minningarorð um Bjart Niclasen

f. 16/9 1932 d. 20/9 2015

Nú leygardagin 16. septembur hevði verið stórur dagur. Pabba hevði fyllt 85 ár, og húsið hevði verið fult av fólkið, sum so ofta fyrr.

Stuttligar løtur, góður matur, tónleikur og glað fólk.

Um pabba hevði verið heima. Tí sjómaðurin hevur ikki altíð møguleikan at verða við til alt.

Og sjómaður var pabba alt lívið. Okur hava lært at liva við, at pabba oftani var leingi burt. Og ongantíð var tað stuttligt at siga honum farvæl tá hann skuldi út í stóru verð, í 6-8 mánaðir. Ja uppafstur longri eisini.

Men út í verðina mátti hann, tað visti okur.

Pabba var føddur á Tvøroyri í 1932, sonur Niels Niclasen og Ellu Mortensen. Hann vaks upp á Tvøroyri, elstur beiggj í stórum systkinaflokki.

Hann upplivdi ringu tíðirnar, ið tá vóru í Føroyum, og er hetta nakað sum hevur sett sje í hann. Tí eitt sum altíð eyðkendi pabba, var hansara hjálpsemi, hansara vilji altíð at hjálpa øðrum. Hann hevði upplivað, hvussu ringar tíðirnar kunnu verða, og tiskil hvussu týðningarmikið tað er, at breiðastu herðarnar taka størsta takið, tær stóru byrðarnar.

Og breiðar herðar hevði pabba, hann hugsaði altíð fyrst um øll hini. Nakað sum eyðkennir nógv fólk frá tí tíðini.

Kríggið herjaði, og Tvøroyri slapp ikki undan flogálopum, skip gingu burtur við mann og mús, myrkalegging og ensk herseting var gerandisdagur.

Hann fortaldi um eitt flogfar, ið var dottið niður úti á fjørðinum, og at líkini av hermonnunum blivu bjargað upp á kaiina. Hann og aðrir smádrongir stóðu tá og sóu sorgarleikin. Eisini fortaldi hann frá um tá saltsiloin bleiv bumbað. Um flogfarið, sum rendi inn í fjallið í Trongisvági, og aðrar álvarsligir tilburðir. Ógvusligar hendingar fyri ein smádrong.

Hann og bróðurin Eigil vóru sostatt oftani í Øravík hjá abbanum og ommuni, har meiri trygt var. Har høvdu teir mangar góðar løtur millum góð fólk. Tað mintist pabba altíð aftur á við gleði.

Tvøroyri hevði í mong ár størsta skipaflotan í landinum. Fjørðurin var tiltaklaður við sluppum. Og fyri ein ungan raskan drong, dró havið, og tá pabba var fylltur 14, var kríggið av, og pabba fekk trolarakjans, við fyrsta av mongum skipum hann kom at sigla við. Hetta var í 1946. Skipið var Rankin, og Jógvan hjá Stóra-Martin var skipari. Hann var eisini giftur við fastur pabba.

Og her byrjaði so eitt langt, drúgt lív á sjónum, sum kom at føra henda smádrongin av Tvøroyri runt á øll tey sjei verðinshøvini. Til fjarskotin lond, mentanir og ymisk fólkasløg.

Pabba var við trolarum, línu-

bátum, nótabátum umframt ferðamannaskipinum Tjaldrinum. Hann fór sum mangur føroyingur tá, eisini til Íslands at fiska. Tann tíðin var hørð, uppbyggjandi og eisini sera spennandi. Nakað hann oftani eldhugaður sá aftur á. Meira tí at har fekk hann eisini brøðurnar Eigil og Sigurbjörn við sær. Tað var han sera stoltur av.

Nógvar dugdu hann søgurnar, og oftani fortaldi hann um ódnarveður undir Íslandi, skip gingu burt, og eisini um unga íslenska drongin hann hevði kamar saman við, sum spældi so gott harmoniku, akkurát sum Eigil. Hesin ungi íslendingur var einabarn, og hevði eldri foreldur. Tianverri kom ódnarveður á teir, og teir mistu unga mannin, sum ongantíð var funnin aftur. Pabba fortaldi, hvussu syrgiligt tað var, øll bygdin flaggaði í hálvari stong, tá teir sigldu inn. Hvussu knúst foreldrini vóru. Ja ikki var altíð lætt.

Tá brúktu íslendingar tað, at ikki meir enn 2 úr hvørjari familju sluppu við sama skipi, so ikki heilar familjur komu at missa alt, um skip gingu burt. So teir triggir brøðurnir sluppu ikki allir við sama skipi. Ein beiskur veruleiki at verða partur av.

Eitt árið herfyri var mamma til hátíðarhald á skúlanum hon gekk á í Danmark. Tá var pabba pensioneraður, og nógv Harrans ár vóru farin, síðan hann sigldi í Íslandi. Tá vóru nakrar íslenskar damur har, sum høvdu brúk fyri hjálp. Og pabba bjóðaði sje sjálvandi at hjálpa. Og hann sló yvir í íslenskt, sum um hann onki annað mál hevði prátað heila lívið. Bæði tær, og okur vóru bilsin um, hvussu væl hann prátaði íslenskt, eftir so nógv ár.

Sjómanslívið var lívsleiðin hjá pabba. Hann fór á sjómansskúla, og so út í verðina at sigla. Fyrst við Mærsk, og síðan við Kosan Tankers. Ein stór, avbjóðandi, men sera spennandi tíð.

Pabba breyt beinið, meðan hann var heima, og endaði á sjúkra-

húsinum á Tvøroyri. Men held í óheld, sum pabba plagdi at siga, henda ólukkan førði so við sær, at hann á sjúkrahúsinum mætti eini ungari gentu úr Hvalba, sum kom at verða hansara kona, og fingur tey fimm børn saman.

Pabba sigldi mest við kemikaliuskipum, sokallaðum LPG-skipum. Flestu árinum sum skipari. Honum dámdi væl, og var eisini væl dámdur. Hann gekk altíð fremst, og fekk hinar við sær. Hann hevði arbeitt sje upp frá messudrongi til skipara, so hann kendi til øll viðurskiptini umborð á einum skipi.

At hann var væl dámdur fingur okur ofta at vita. Hann fór altíð væl við sínum monnum, og allir føldu sje væl saman við honum. Nakað sum ikki minst filipinarar og aðrar fremmandir nationalitetir settu stóran prís uppá. Teir vóru óvanliga glaðir fyri pabba. Og hann fyri teir. Aðrar mentanir kunnu hava annan hugsunarhátt, og er tað tá týðningarmikið at virða tað. Einafest tá tú stendur við evstu ábyrgd umborð. Ja, hann fekk sendandi kort, gávur og heilsanir, langt eftir hann var farin í land. Tað sigur eitt sindur um mannin.

Pabba kom víða um. Frá at trola undir Føroyum, og fiska undir Íslandi, var hann nú í sólskygdu suðurlondum, so sum í Persiska golfinum, har teir noyddist at eta salttablettir fyri at tola 55 hitastigini. Teir sigldu til Japan, til Australia, Suður-Amerika, USA osv.

Hann fortaldi søgur um dekkið, sum var fult av flogkyktum, drigið til av ljósunum, teir høvdu frá um náttina. Sum teir so máttu spulað burtur morgunin eftir. Um flúgvifiskar, sum summir krúvdu, og fylti við tubbakk, at hava heim við at vísa familjuni. Um fátæku børnini í Afrika, ið svumu út til skipið, sum onki áttu, sum hann so gav pening. Og søgur um sjórænarar í Malacca-strætinum o.s.fr. o.s.fr.

Og okur børn sótu við opnum munni og lurtaðu eftir mongu søgunum, pabba fortaldi okum úti

frá tí stóru verðini. Ella tá hann í Dublin bleiv steðgaður av enskum hermonnum, tí hann kom gangandi við tveimum spæli-maskinbyrsum, sum hann hevði verið og keypt okum synunum.

Hann dugdi væl at fortelja og práta, og var altíð miðsavnandi har hann var.

Men okur heima vóru ikki altíð so glað fyri, at pabba var so leingi burtur. 7-8 mánaðir er øgiliga leingi. Onki skype, facebook osv var tá. Men hann ringdi altíð. Yvir Thors-havn Radio, Lyngby Radio, Blaa-vand Radio o.s.fr. Jeg minnst tað so væl. Hann hugsaði altíð um okum heima. Fylgdi væl við, hvussu gekst okum í skúlanum osv.

Og tá hann so kom heim, tá var stór frøði. Tí tað var altíð sum á jolum. Pabba keypti altíð okum so nógv heim við. Klæðir, leikur, góðgæti í langar banar. Og ikki bara til okum. Eisini familja, vinir og kenningar fingur sítt. Soleiðis var pabba, hann hugsaði altíð um onnur.

Jeg minnst aldrin, at pabba var leingi heima. Tað hevur hann kanska verið, men fyri mje virkar tað sum um hann var alt ov stutt heima.

Onkuntíð vóru okur við úti og sigldu. Tað var øgiliga spennandi, bæði tá hann vísti okum hvussu og hvat umborð, og so eisini at koma í land ymsastaðni.

Pabba og mamma bygdu stór hús mitt á Tvøroyri, og nú pabba skuldi pensionerast, gleddi hann sje til at røkja hús, bát, neyst osv.

Men lagnan vildi tað annaleiðis. Pabba mistið sjónina, og tað tók honum fast. Men tá var hann heldigur aftur, sum hann plagdi at taka til, at hann hevði unga konu. Mamma og pabba vóru altíð saman. Og tey hava altíð havt tað gott bæði.

Hann hevði eina góða tilveru seinastu árin, sjálvst um sjónin bilaði. Tí mamma hjálpti altíð við øllum. Tey ferðaðust, bæði í Føroyum og uttanlands.

Pabba fylgdi væl við í samfelagnum. Í politikki, ítrótti, og hann gleddist, tá tað gekk øðrum væl. Honum gleddist um Salt-verkætlanina, um Varðan-Pelagic á havnalagnum o.s.fr. Og um okum familjuna.

Pabba dámdi væl børn, og ikki minst abbaðbørnini. Og tey elskaðu hann. Abbin dugdi so nógvar søgur, og tímdi tey so væl. Jeg var so heldigur at sleppa at kalla mín son upp eftir honum. Tá var abbin stoltur.

Bjartur er akkurát byrjaður í flokki. Hann tosar oftan um abba á Tvøroyri, um steinin í havanum, har vættrarnir búgva, um flúgvifiskar, leyvur, sjórænarar í Malacca-strætinum o.a.

Seinasta árið byrjaði so heilsan at versna. Pabba kom undir skurð á Landssjúkrahúsinum. Og leingi stóð illa til. Men pabba var sterkur sum fáur. Okur vóru hjá ter, mamma og jeg. Tað var ein hørð tíð. Tað eini náttina eftir eini skurðviðgerðina kom narkosulæknin, og bað mammu og mje siga pabba farvæl. Hann kom ikki at klára náttina, tí hann var somikið eldri. Men hann kláraði tað.

Tá fortaldi okur læknanum, at hesin maðurin hevur mangan brattan farin, og hevur hann mangt ælið køvt. Hann var vaksin upp til mann, har bylgjan leikar á, fram við Íslands strendur. Pabba var ikki ein, ið gav upp.

Pabba var sterkur av sær. Og tað var sum um hann vildi sleppa á Tvøroyri aftur. Tað kom tú so eisini. Tú og mamma kláraðu at verða gift í 50 ár, og varð tað eisini hátíðarhildið. Pabba hugsaði ofta um, hvussu mamma fór at hava tað einsamøll. Tí tómrumið er stórt nú aftaná. Okur lovaðu honum at vera nógvu um mammu. Akkurát sum hon altíð var tað um tje pabba.

Pabba var okum ein stór fyrmynd. Ein góður og kerligur pápi. Hann hugsaði altíð um okum. Eitt gott menniskja. Altíð klárur at hjálpa.

Hevði Føroya land átt meir av tínum slag, so stóð væl til.

Jeg sakni okra dagligu samtalar. Jeg sakni mongu søgurnar, góðu ráðini. Jeg sakni tje ómetaliga nógva pabba. Líka so vanligt tað er, at okur koma inn í hesa verðina, líka so vanligt er tað, at okur skulu her frá aftur.

Sorgin yvir at missa hvørvur nokk aldrin. Tí tá alt kemur til alt, er sorgin stóra kærleiksváttanin til persónin, ið ikki er ímillum okum longur.

Pabba, oftani stóð jeg á kaiini og græt og segði ter farvæl, tá tú skuldi avstað. Men tú mátti avstað, tað vistu okur.

Nú mátti tú so eisini avstað aftur. Mín elskaði pabba, góðan túr. Takk fyri alt tú var fyri mje og okum øll. Til okur síggjast aftur.